

Yeni kent kültürü yaratılması ve Lüleburgaz örneği

Ahmet Cem SAIN*
Fethi GÜRÜN

Geliş Tarihi / Received: 02.05.2017

Düzeltilerek Geliş Tarihi / Received in Revised Form: 25.05.2017

Kabul Tarihi / Accepted: 26.05.2017

Özet

Kentler, günümüzde toplumsal ve siyasal dinamikleri şekillendiren faktörlerin en başında gelmektedir. Bugün, en basit tabiriyle Londra'da içtiğimiz bir kahveyi aynı damak tadıyla Dubai'de de içebiliyor olmak olarak tanımlanan küreselleşme, kentlerde köklü değişimlere neden olmaktadır. Ulusal sınırların giderek önemini yitirdiği, bu doğrultuda klasik vatandaşlık anlayışın yerini dünya vatandaşlığı gibi kavramların aldığı bu süreçte kentsel yaşam tarzı bütün dünyaya hâkim olmuştur. Bu süreç içerisinde bütün heterojen kültürler dünyayı sarıp sarmalayan hâkim kültürün içinde yok olup gitmektedir. Bu makalede, bütün bu gelişmeler karşısında Lüleburgaz örneği üzerinden kültür, yaratıcılık ve şehir planlamasının etkileşimi incelenecektir. Bu doğrultuda kent kültürünün paylaşılması ve yeni kent değerleri yaratılması amacıyla gerçekleştirilen politikalar analiz edilecektir.

Anahtar kelimeler: Kent, kültür, kent kimliği, Lüleburgaz, Türkiye

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, ahmetcemsain@gmail.com

² Yrd. Doç. Dr. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, fethi.gurun@uskudar.edu.tr

Creating new urban culture & Luleburgaz case

Absract

Cities are at the top of the factors shaping social and political dynamics today. Today, the simplest way of describing globalisation is to have the same taste with the coffee we drink in London and in Dubai. This is causing radical changes in cities. The urban lifestyle has dominated the whole world in this process, where national boundaries have gradually lost its importance and concepts such as world citizenship have been replaced by classical citizenship. In the process, all heterogeneous cultures are disappearing in the judge culture that surrounds the world. In this article, the interaction of culture, creativity and city planning will be examined through the Luleburgaz example against all these developments. In this direction, policies to share urban culture and create new city values will be analyzed.

Keywords: City, culture, urban identity, Luleburgaz, Turkey

Giriş

21. yüzyılın en önemli mücadele konularından biri olan küreselleşme, yaşamın her alanında dünya çapında ilişkilerin ve bağlantıların değiştiği ve ekonominin yaşamın tüm alanlarında itici güç olarak yeniden tanımlandığı bir süreçtir. Ekonomik anlamda dünya ekonomisinin küresel üretim ve finans mekanizmaları ve küresel pazarlar aracılığı ile küreselleşmesi olarak tanımlanabilecek bu süreç; kültürel anlamda, insanların, sermayenin ve bilginin artan hareketliliğini mekândan bağımsızlığını temsil etmektedir (Günay, 2011). Nitekim her geçen gün hayatımız sayısallaşmakta, bu durum kentlerimizde ortaya çıkan paradigma değişimine neden olmaktadır. Bu doğrultuda kent ve kent kültürü, insan ve insan ilişkilerini merkeze alan sorgulamayla gündeme gelmiştir.

Her kentin kendine özgü yönleri ya da ayırıcı vasıfları ona belirli bir kimlik kazandırır. Bir kentin kimliğini oluşturan onun kültür varlığı; kültürüne katkıda bulunan da kentin kimliğidir. Her ikisi arasında çok yakın bir etkileşimin bulunduğu yadsınamayacak bir gerçektir. Bu bağlamda, kent kültürünün, dar anlamıyla, kentin tiyatro temsilleri, sergileri, kitap fuarları, folklor gösterileri ve benzeri sanat ve kültür

etkinlikleri olarak algılanması ve onunla yetinilmesi yanlış ve eksik bir kent kültürü anlayışıdır. Aranması gereken temel ölçüt, kalıcı kültür öğelerinin korunması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesidir (Keleş, 2005).

Özetle bu çalışmada, kent kimliklerinin şekillenmesine neden olan etmenler incelenerek bu süreç içerisinde yeni kent kültürü ve kent değerleri yaratılması açısından Lüleburgaz analiz edilmiştir.

Amaç

Gelişmekte olan kentlerde hızlı sanayileşme ve hızlı kentleşme sonucu kentler, düzensiz gelişmekte ve bu düzensizlik kentlerde büyük sorunlara neden olmaktadır. Her kent, oluşum ve gelişim sürecinde yaşadığı farklı ekonomik ve sosyal olaylara bağlı olarak birbirinden farklı gelişmeler gösterir. Kentlerin belirli bir süreç içinde kazandıkları bu durum onlara özgü olgular olarak ortaya çıkar ve kentlerin karakterini oluşturur. Kentlerin sahip oldukları karakterler onların kimliği anlamındadır. Kentler yalnızca kendi kimliklerini değil zaman içinde barındırdıkları toplumun da kimliğini yansıtırlar. Zaman içinde değişen her durum, her farklılaşma, toplumdaki bütün hareketlenmeler kentte okunabilir düzeyde olmalıdır. Kentlerin sürdürülebilirliği ve sahip olduğu çevrenin varlığını devam ettirebilmesi açısından, kentlerin kimliği önemlidir ve korunması gerekmektedir.

Bu çalışmada; Lüleburgaz örneği üzerinden kültür, kimlik, yaratıcılık ve şehir planlamasının etkileşimi incelenmiştir. Bu doğrultuda kent kültürünün paylaşılması ve yeni kent değerleri yaratılması amacıyla gerçekleştirilen politikalar analiz edilmiştir.

Önem

Kültür yaşam biçimini ve yaşamı anlamlaştıran sistemdir. İnsanın öğrenme ve öğrendiklerini simgesel biçimlerde örgütleme, bu öğrendiklerini toplumun diğer üyelerine bilgi olarak iletme ve öğrendiklerini ya da kazandığı bilgileri temel olarak davranışlarını sergileyebilme gücü tüm kültürel olgunun kaynağını oluşturur.

Literatürde kentlerin kimliğini ve kültürünü inceleyen çok sayıda çalışma mevcuttur. Fakat bu çalışmaların çoğu mevcut kent değerleri üzerinden şekillendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada Lüleburgaz'ın mevcut kent değerlerine ilave olarak yeni ve modern kent değerleri yaratılarak yerel değerler ile evrensel eğilimler arasında köprü kurabilecek bir kent kültürü oluşumu aktarılmaya çalışılmıştır. Araştırmamız bu kapsamda spesifik bir özelliğe sahip olup diğer kentsel politikalara model olacaktır.

Yöntem

Bu araştırmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Basılı ve elektronik ortamdaki yazılı kaynaklar taranarak bilgi toplanmış, ulaşılan eserler eleştirel kaynak taraması anlayışı ile gözden geçirilmiş, elde edilen bulgular niteliklerine göre sınıflandırılarak ilişkilendirilmiştir. Ayrıca bu konuyla ilgili araştırma yapmış bilim insanlarıyla ve kent yöneticileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

Varsayımlar

1. Her kentin kendine özgü yönleri ya da ayırıcı vasıfları ona belirli bir kimlik kazandırır. Bir kentin kimliğini oluşturan onun kültür varlığı; kültürüne katkıda bulunan da kentin kimliğidir. Her ikisi arasında çok yakın bir etkileşimin bulunduğu yadsınamayacak bir gerçektir.
2. Bir kentin değişim sürecinde, değişen kentle birlikte toplum yapısı da değişir ve bu durum kent kültürünün ve kent kimliğinin yeniden tanımlanmasına ya da üretilmesine neden olur.
3. Kentlerin çoğu hızlı kentleşme ve sanayileşme sonucu kontrolsüz büyümüş, nitelik değiştirmiş ve bunun sonucu olarak çoğu kimliklerini kaybetmiş ve birbirlerine benzemeye başlamışlardır. Bu nedenle günümüz kentleri mevcut değerlerini tespit etmeli ve buna ilave olarak yeni değerler inşa ederek bu değerlerin modern dünyaya entegrasyonunu sağlamak durumundadırlar.

Kent ve kültür

Kentler sadece insanların bir arada yaşadığı fiziksel mekânlar değildir. Günlük hayatlarındaki davranış kalıpları, düşünce biçimleri, politik tercihleri, sosyal ilişkileri gibi kente özgü sosyal, siyasal ve kültürel özellikler olduğu gibi fiziksel yapı da mimarisıyla, estetiğiyle, kente özgü hız ve ölçeği ile ayrı özellikler taşır (Kaya, 2003). Burada önemli olan kente dair bir bellek oluşumu ve üretilen kültürel çıktıların kentli insan vasıtasıyla anlamlanıyor oluşudur. Örneğin Vatikan şehri bir din kenti iken, New York şehri Özgürlük Heykeli ve gökdelenlerle özdeşleştirilir; Paris denince kültür şehri ve Eyfel Kulesi, İstanbul denilince Ayasofya ve Sultanahmet Camii akla gelmektedir (Çöl, 1998).

Kent aynı zamanda, birbirine eklenen parçaların bir bütünlüğü olduğu kadar, içinde olduğu, geliştiği zaman dilimlerinin, farklılaşan ihtiyaçları ve değişen amaçları, tarihi ve kültürel miras karşısında alınacak tavırla dolayısıyla da bir kültürler birikimi ve zaman içinde birbiri ile hesaplaşarak şekillenen davranışlar bütünlüğüdür (Koçak, 2011).

Kültür, kavram olarak bilimsel araştırmalarda en çok üzerinde durulan kavramlardan biridir. Sosyoloji, antropoloji, tarih vb. alanlarda insan olgusu gerek bireysel gerekse toplumsal olarak ayrıcalıkları, benzerlikleri ve değişkenlikleri ile yerel ve evrensel boyutlar ile ele alınmaktadır (Hayta, 2016). Tarihsel süreç analiz edildiğinde kültür kavramının çeşitli alanlarda kullanıldığı görülmektedir. İlk olarak, 18. yüzyıldan itibaren zihinsel, manevi ve estetik gelişime ilişkin genel bir süreci anlatan kültür; ikincisi özel ya da genel biçimde kullanılan bireyin, toplulukların ya da toplumun yaşam biçimini anlatan kültür ve üçüncüsü ise düşünsel ve sanatsal etkinliğin ürünleri anlamında kullanılan kültürdür (Williams, 2005).

Kültür, yaşam biçimini ve yaşamı anlamlaştıran sistemdir. İnsanın öğrenme ve öğrendiklerini simgesel biçimlerde örgütleme, bu öğrendiklerini toplumun diğer üyelerine bilgi olarak iletme ve öğrendiklerini ya da kazandığı bilgileri temel olarak davranışlarını sergileyebilme gücü tüm kültürel olgunun kaynağını oluşturur (Tatlıdil, 2009). Ancak kenti her gün yeniden yaratan öznenin

gerçekte insan olduğunu bilmeliyiz. Özne olarak insan kendisini ve yaşadığı ortamı değiştiren, dönüştüren bir varlıktır. Nasıl bir kent, nasıl bir insan sorusuna verilecek yanıt her zaman aynıdır (Tuncer, 2011). Bu nedenle insan, kültür ve sanat içerikli kent politikalarının odak noktasını oluşturmalıdır.

Lüleburgaz ve kent kültürü

Kent kültürünü en çok etkileyen faktörlerin başında o kentin fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik ve tarihsel özellikleri gelmektedir. Tarihsel süreç analiz edildiğinde Lüleburgaz'ın tam anlamıyla "Osmanlı Kenti" kimliğine bürünmesi 16. yüzyılda Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi ile

başlamıştır. Sokullu Mehmet Paşa'nın kendi ismini taşıyan ve birçok külliye'den daha büyük ve daha fazla fonksiyona sahip olan böyle bir yapıyı inşa etmesi ve çevre düzenlemeleri ile birlikte Lüleburgaz'ı yeniden imar ederek şehir haline getirmesi, Lüleburgaz'ın konumu ve yapısı itibari

Şekil 3.1: Lüleburgaz Sokullu Külliyesi- Kervansaray Avlusu (Mustafa Gültekin Koleksiyonu)

ile son derece stratejik öneme sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Özellikle Kanuni Sultan Süleyman döneminde Balkanlar ve Avrupa'ya yapılan seferlerin artması, İstanbul-Belgrad arasındaki ulaşımı sağlayan eski Roma yolunun tekrar etkin bir biçimde kullanımını gerektirmiştir. Bu doğrultuda güzergâh üzerinde önemli merkezler, menzil adı verilen konaklama ve durak yerleri olarak belirlenmekteydi. Lüleburgaz, ordunun konaklayabileceği ve iaşesini sağlayabileceği menziller içinde en başta gelen yerleşimlerden biridir (Müderrişoğlu, 1997).

Kentin yakın tarihine baktığımızda Lüleburgaz'ın ilk direniş örgütünü Mondros'tan hemen sonra kurabilmesi (Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti), Yunan işgaline karşı direnişleri yerel siyasi önderlerini yaratarak örgütlemesi, Trakya'nın kurtuluşu tarihinde

çok önemli bir yer işgal etmektedir. Bu direnişin kararlaştırıldığı Lüleburgaz Kongresi'ne ithafen isimlendirilen ve kentin merkezinde bulunan Lüleburgaz Kongre Meydanı, nice kurtuluş bayramlarının büyük bir coşku ile kutlandığı ve bağımsızlık yürüyüşlerinin başladığı yer olarak kentin kimliğini ve kişiliğini ortaya koyan önemli bir kentsel yaşam odağı haline gelmiştir.

Son dönemlerde artan sanayileşme, elverişli tarım arazileri, hayvancılık potansiyeli ve sorunları büyük oranda çözümlenmiş altyapısından dolayı kent nüfusu son 15 yılda %40 artış göstermiştir. Lüleburgaz Belediyesi, bu göç olgusunun kent kimliğine olan etkilerinin en aza indirilmesi, kent kültürünün paylaşılması ve yeni kent değerlerinin yaratılması amacıyla iki temel politika belirlemiştir: “Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz” ve “Akademiler Kenti Lüleburgaz”.

Soyadı kültür olan Lüleburgaz

Kentler, küresel rekabet ortamının baskısı altında hızla yeniden yapılanırken kentsel dönüşüm ve kentteki nüfus hareketliliği artık büyük ölçüde kültür ve sanat üzerinde temellenen politikaların etkisindedir (Özkan, 2011). Küresel ekonomi ve politığın dayattığı gelişmelere bağlı olarak kentlere doğru hızla artan göç olgusu nedeniyle farklı kültürlerden gelen insanların kente adaptasyonu ve insanlara aidiyet duygusunun kazandırılması açısından kültür ve sanat, kent politikalarının temel unsuru haline gelmiştir. Bu bağlamda Lüleburgaz Belediyesi “Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz” sloganıyla yola çıkarak insanları ortak paydada buluşturmayı ve yerel değerler ile evrensel eğilimler doğrultusunda kendi kültürünü inşa etmeyi hedeflemektedir. Bu anlayışla hem yerel hem de küresel ölçekte etki yaratan çeşitli projeleri hayata geçirmiştir. Bunlardan en önemlisi “Temalı Yıllar” kapsamında 2016 yılını “Kadın Yılı” olarak ilan ederek dünyanın en önemli iki sorunundan biri olan toplumsal cinsiyet eşitliğine dikkat çekerek küresel ölçekte etki yaratmayı başarmıştır. “Kadın Yılı” kapsamında “Cinsiyet, Eşitlikçi Yaklaşım ve Yönetici Kadınlar” projesiyle “Şehirlerin Oscar’ı” olarak bilinen Guangzhou Uluslararası Kentsel İnovasyon Ödülü”

için dünya genelinde 171 şehir ve 301 proje arasından ilk 15'e girerek Türkiye'yi Çin'de temsil etme başarısını göstermiştir.

Diğer yandan “Kadın Yılı” kapsamında sanat camiasından iş dünyasına kadar birçok lider ve sanatçı çeşitli etkinlik ve organizasyonlarla kente davet edilerek kent halkı ile tecrübelerini paylaşmış ve halka ilham kaynağı olmuştur.

Yeni kent değerleri ve kültürü yaratmak adına belediye her yıl farklı bir tema belirlemekte ve bu doğrultuda çalışmalar gerçekleştirmektedir. Yönetim 2017 yılını “Bisiklet Yılı”, 2018 yılını da “İnovasyon ve Tasarım Yılı” olarak belirleyerek hem bölgesel küresel ölçekte farkındalık yaratmaya devam etmektedir.

“Kültür Kenti” kimliğinin içeriğini kültürel üretim politikaları oluşturmaktadır. Kentin her tarafını sarmış olan kültür ve sanat birimleri tarafından yılda ortalama 250'nin üzerinde etkinlik gerçekleştirilmektedir. Çocuğundan yaşlısına binlerce insan hep birlikte halk dansından baleye, müzikten tiyatroya, fotoğraftan plastik sanatlara kadar kentin kültür ve sanat iklimine katkıda bulunarak kentin kimliğini inşa etmektedir.

Akademiler kenti Lüleburgaz

Sağlıklı gelişen kentlerde geçmişten geleceğe uzanan tarihsel süreklilikler içerisinde özgün kimliklerin korunması, kentin zaman ve mekân içindeki okunabilirliği açısından son derece önemlidir. Ancak günümüze bir bütün olarak ulaşmayı başaramamış Sokullu Külliyesi hariç mimari çevre değerleri bakımından çekicilikten yoksun olan Lüleburgaz'da, tarihi kent merkezi etrafında kümelenmiş odaklar, Lüleburgaz Belediyesi tarafından “Lüleburgaz Yıldızları” isimli akademiler serisi ile tüm kente dağıtılmaktadır. Bu akademiler serisinin en önemli özelliği kentin mekânsal değil sosyal struktürünü kurmaya çalışan bir yönetim anlayışını yansıtmalarıdır (Dündaralp, 2011).

İnşa edilen her yapı bulunduğu çevreyi ve yerli halkı öncesinden farklı olan yeni bir süreç ile tanıştırır. Özellikle kamusal yapıların bu anlamda üzerlerine düşen pay daha fazladır. Kamusal yapılar

kentin önemli merkezlerini yeniden tarif eder ve önceden var olan kullanım alışkanlıklarını tekrar tarifler. Bu anlamda kamusallaşma ve toplumsallaşma adına bir nevi kamusal eğitim merkezleri olarak planlanan bu yaşam akademileri serisi kent hayatının içine sızan, eğitim, üretim ve paylaşma alanlarının etkinliklerle zenginleştirildiği, özgün kurumsal yapılanmalardır (URL 1).

Lüleburgaz yıldızları futbol akademisi (LYFA) - 79.500 m² üzerine inşa edilen tesisin öncelikli hedefi 6-14, 8-16 yaş gruplarına yönelik bir eğitim ortamı oluşturulmasıdır. Bu tesis, eğitim ortamı olarak odağında futbol ve çocuklar olsa da sadece çocukların kullanımına yönelik değil, tüm ailelerin, sosyal çevrenin ve kentlinin paylaşımına olanak sağlayacak spor ve çeşitli etkinliklerin gerçekleşeceği bir merkez olarak ele alınmıştır. Bu merkezin, 'eğitim'i sadece aktarılan bilgi olarak değil, mekânı, sosyal yaşantısı ile bir bütün olarak gören, bir 'ortam' olarak kavrayan anlayışın sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Akademi, kapalı spor aktiviteleri ve servis yapıları dışında; açık spor alanları, kalabalık aktivitelere izin veren çevre düzenlemeleri ve park alanlarını kapsayan bir kompleks olarak tasarlanmıştır. Tüm bu alanlar, hem engelli kullanıcılarına izin veren hem de bisikletle dolaşıma izin veren rampalı dolaşım alanları ile birbirine bağlanmıştır. Kentin merkezindeki kentsel dokunun sıkışık ve talepleri karşılayamayan fiziki çevresinin potansiyellerini dönüştürmeyi hedefleyen, yeni odak noktaları ve dinamikler oluşturarak hem kentsel dokuyu rahatlatmaya hem de kentliye yeni olanaklar yaratmaya çalışan çalışmaların bir parçasıdır (Dündaralp, 2011).

Lüleburgaz yıldızları sanat akademisi (LYSA) - Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi projesi, Lüleburgaz Belediyesi'nin yaklaşık 15 yıldır çok önem vererek sürdürdüğü kent kültürü odaklı sosyal içerikli projelerinin en önemli parçalarından biri olarak inşa sürecine başlamıştır (Dündaralp, 2011). 20.000 m²'lik alana sahip olan, kültür ve insan arasında ilişkiler yaratma ve pekiştirme amacını taşıyan bu yapının 800 kişi kapasiteli büyük salonu ve 1000 m² alana sahip çok amaçlı salonu, tesisin ana ve büyük fonksiyonlarıdır. Daha küçük olmasına rağmen daha yoğun kullanımı olacağı muhtemel

olan 250 kişilik küçük salon ve 150 kişilik deneysel salon ise tesisin merkezinde yer almaktadır. Bu fonksiyonlar dışında derslikler, bireysel enstrüman ve çalışma odaları ile beraber atölyeler ise yoğun kullanımı muhtemel fonksiyonlardır (URL 1).

Lüleburgaz yıldızları kadın akademisi (LYKA) - Yaklaşık 21.000 m² alana sahip, doğal çevreye uyumlu, kentin kimliğine katkı sağlayacak tasarımları yansıtan, bölge ve şehir halkının kullanımına yönelik toplum yararını gözeten, kentsel yaşam kalitesine katkı sağlayan, çevre tasarımları ile desteklenen açık ve yeşil alanlar, çocuk parkları ile spor alanlarını içeren, güzel sanatları teşvik eden özgün öneriler getirilmiş bir proje olan Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi, kadınların toplumsal hayata katılımlarına, üretimlerine ve diğer ailesel problemlerinin çözülmesi ve destek olunmasına yönelik bir yapıdır. Ağırlıklı olarak çocuk ve kadınların uzmanlarla iletişim kurarak gelişim ve üretim anlamında etkinliklere katılabilecekleri, çeşitli kongre ve seminerlere halkın da katılımıyla birlikte çözümler üreteceği bir akademi olarak düşünülmüştür.

Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi, kadın sığınma evleri ve çocuk bakım evleri ile kreşin de bulunduğu akademi, kullanıcıların yapıyla güçlü bir ilişkiye girmesini ve 24 saat kullanılmasını sağlamaktadır. Bu sebeple akademide kentten farklı olarak bir yaşam örgüsü oluşmaktadır. Bu yaşam örgüsü spor alanları ve ekolojik tarım alanları, üretim atölyelerinin de etkisiyle yeni bir tür insan-doğa-yaşam ilişkisi çerçevesi kurmaktadır.

Lüleburgaz yıldızları motosiklet ve bisiklet akademisi (LYMBA) - Yaşanan trafik sıkışıklığı ve kent merkezlerinin olabildiğince araçlara kapatılmasının ardından mobilitesi yüksek ve park sorunu yaratmayan taşıtlara olan rağbet gün geçtikçe artmaktadır. Bisiklet kullanımını teşvik ederek şehrin yaşadığı trafik sorunu için bir makro önlem olarak düşünülen bu akademi ile çevresel sürdürülebilirlik ilkesi göz önüne alınarak halkın daha temiz ve bilinçli ulaşım araçlarını tercih etmesi hedeflenmektedir.

Lüleburgaz'ın ana kara yolu ulaşımı güzergâhında olması nedeniyle ulusal ve uluslararası bisiklet ve motosiklet kullanıcıları ilçeden geçmekte, bu durum farklı organizasyonlar ile coachsurfing vb. konaklama imkânları talebi doğurmaktadır. Bu talep doğrultusunda akademide bisiklet ve motosiklet kullanma alanları ile ulusal ve uluslararası bisikletçilerin veya motosikletçilerin konaklayabileceği alanlar inşa edilmiştir. Tesisin içinde banyosu, mutfağı, yatakhane, çamaşırhanesi, kafeteryası olan konukevi, eğitim odaları ve tamir atölyeleri bulunmaktadır. Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi de bu kapsamda her ihtiyaca cevap verebilecek bir tesis olmayı ve konaklama imkânları ile desteklenmesi ve niş turizm alanı yaratılması ile de cazibe merkezi olmayı hedeflemektedir.

Lüleburgaz yıldızlar lezzet akademisi (LYLA) - Geçmişten günümüze çeşitli uygarlıkların da etkisiyle gelişen ve zenginleşen Türk Mutfağı, dünyanın en zengin üç mutfağı arasında yer almakta ve dünyanın en besleyici mutfağı olma özelliğini elinde tutmaktadır. Ankara Ticaret Odası tarafından hazırlanan Türkiye'nin Lezzet Haritası araştırmasına göre 2.205 çeşit yöresel yiyecek ve içecek çeşidiyle Türkiye'nin gastronomi turizmüne geniş yer ayırabilecek lezzetli tatlara sahip bir ülke olduğu belirtilmektedir (URL 3). İnşa edilen Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi sayesinde geniş bir yöresel mutfağa sahip olan Trakya Bölgesi'nde doğru bir konumlandırma ve çekici bir imajla Lüleburgaz'ın gastronomi konusunda cazibe merkezi haline gelmesi hedeflenmiştir.

Kentin marka değerini yükseltmenin yöntemlerinden biri de lezzetli et ve süt ürünlerinin, yeme içme kültürünün sistematik bir bütünlüğe kavuşmasından yani gastronomiden geçmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2013–2023 Trakya Turizm Master Planı kapsamında bölge turizminin geliştirilmesi amacıyla eylem planı oluşturulmuş ve 62 öncelikli turizm ürünü belirlenmiştir. Planda belirlenen öncelikler göz önüne alındığında yöresel mutfağa yönelik turizm ürünlerinin oluşturulmak, yiyecek-içecek işletmelerinde hizmet kalitesinin yükseltilmesine yönelik standartları geliştirmek, yerel mutfakları araştırma ve ticari olarak sunumlarını sağlamak, farklı seviyelerde çalışacak nitelikli elemanların eğitimini üstlenmek

gibi önemli fonksiyonları içinde barındıracak olan Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi bölge ekonomisine de somut katkılar sağlayacak niteliktedir.

Diğer yandan kent halkı, belirli günlerde düzenlenecek kurslara ve etkinliklere katılıp usta aşçılar nezaretinde lezzetin sırlarını keşfederek yemek yapma fırsatı bulacaklardır.

Lüleburgaz yıldızları yüzme akademisi (LYYA) - Nitelikli kentleşme, sosyal donatıların planlanarak kent hayatına adapte edilmesi ve bu alanlar çevresindeki sosyal hayatın zenginleşmesi ile sağlanabilir. Lüleburgaz Yüzme Akademisi, spor aktivitelerinin günlük hayatın bir parçası olarak eğitim ve dinlenme alanları ile iç içe planlanıp, kent hayatına adapte edilmesi amacıyla örnek bir model olarak ele alınmıştır (Gürkan, 2016).

Yaklaşık 82.000 m² alana sahip olacak Yüzme Akademisi için önerilen yapıların öncelikle çevresiyle bütünlük kurması ve bu çevreye değer katması ana amaçlardan birisidir. Farklı kullanıcıları ortak kullanım alanlarında bir araya getirmek, spor etkinliklerin yanı sıra eğitim, dinlenme ve rekreasyon alanları ile ortak ve özgün mekânlar yaratmak akademinin öncelikli hedefidir.

Proje kapsamında önerilen koşu parkuru ve bisiklet yolları gibi açık alan spor aktiviteleri de benzer şekilde yeşil alanları daha tanımlı kılmanın yanı sıra spor alanlarının daha etkin kullanılması ve şehir hayatı ile bütünleşmesi açısından önemlidir.

Spor etkinlikleri, seyircisine de eğlence sağlayan, toplum içinde heyecan yaratan olaylardır. Sporcular ilk çağlardan beri kahraman gibi görülmüş, kentler bugün olduğu gibi spor müsabakalarına ev sahipliği yapmak için yarışmışlardır. Planlama aşamasında olan Yüzme Akademisi, kentin itibarını artıracak, spor eğitimi ve müsabakaları için bir merkez olacaktır. Yüzme yarışmalarına da ev sahipliği yapacak olan Akademi, Lüleburgaz'ı temsil edecektir (Akkaş, 2016).

Lüleburgaz yıldızları bilişim ve garaj akademisi (LYBGA)

- Gelişmiş ülkelerde, “çocuklar bilgisayar kullansın mı, kullanmasın mı?” tartışması artık son bulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri’nde, Avrupa Birliği üye ülkelerinde ve bazı uzak doğu ülkelerinde çocukların eğitim hayatlarının ilk yıllarından itibaren programlamayla tanışması yönünde büyük çaba harcanmaktadır.

Çocuklar için programlamanın en popüler ortamı Scratch’in yaratıcısı Profesör Mitchel Resnick’in de ifade ettiği gibi; çocuklarımız gelecekte ne bildiklerine veya ne kadar bildiklerine göre değil, ne yapabildiklerine ve beklenmeyen sorunlara karşı ürettikleri yenilikçi çözümlere göre başarılı veya başarısız kabul edileceklerdir.

Dünyadaki bu gelişmeler paralelinde ülkemizde örnek olmak, farkındalık yaratmak, bazı şeyleri harekete geçirmek adına Lüleburgaz Belediyesi, Doç. Dr. Selçuk Özdemir ve Lüleburgaz Halk Eğitim Müdürlüğü’nün ortaklaşa gerçekleştirdiği proje ile Lüleburgaz’da yaşları 11 ile 16 arasında değişen 150 çocuk ücretsiz olarak Bilişim Garaj Akademisi eğitimlerini almaya başlamıştır.

Bilişim Garaj Akademisi ile dünyada ilk defa 7-16 yaş arası gençlere online ortamda kodlama, 3D tasarım, web tasarımı, robot tasarım ve bilişimle girişimcilik eğitimleri sağlamaktadır. Lüleburgaz Belediyesi Bilişim Akademisi eğitimleriyle çocuklar bir anlamda bilişimin sadece bir eğlence, oyun veya iletişim aracı olmadığını, aslında problem çözmek, değer yaratmak ve “hayallerini inşa etmek” üzere bir tür “alet kutusu” olduğunu anlamaktadırlar.

İlk olarak 3D tasarım eğitimleri ile başlanan projede; öğrenciler 2 yıl boyunca hiçbir ücret ödemedi, web tasarımı, programlama, robot tasarım ve bilişimle girişimcilik eğitimlerini alacaklardır. Çocuklar teorik eğitimi, Bilişim Garaj Akademisinin web sitesinden 7 gün 24 saat istedikleri anda uzaktan eğitim ile almaktadır.

Projenin amacı; çocuklarımıza var olan bir teknolojiyi hızlı ve kolay bir şekilde kullanırmak değil, öğrendikleri teknolojinin alt yapısını, çalışma prensiplerini ve onu oluşturan bileşenleri de görmelerini

ve öğrenmelerini sağlamak, farkındalıklarını artırarak bilgisayar okuryazarı değil, kod okuryazarı gençler yetiştirmektir. Bilişim Garaj Akademisi'nde programlama eğitimi alan çocuklar, yazılımcı olmak istemeseler bile eğitimlerde göreceği örnekler, bilişim sınıfında arkadaşları ile geliştirdikleri projeler ve kendi yapacağı etkinliklerle; problemlere bilimsel çözüm üretme bakış açısı, sistematik düşünme, olaylar arasındaki neden sonuç ilişkilerini görebilme, bilgisayarda kendi ürünlerini geliştirmenin verdiği özgüven, yaratıcı ve eleştirel düşünebilme gibi günümüz sosyal ve iş hayatının çok önem verdiği bilgi ve becerileri kazanma yolunda önemli bir adım atmış olacaktırlar (Stratejik Plan, 2017-2021).

Sonuç

Kentler sadece üzerinde kalabalıkların yaşadığı, cadde ve yeşil alanlardan oluşan mekânlar değildir. İnsanların günlük yaşantılarındaki davranışlarını, çevresi ile arasında olan ilişkilerini ve düşünce biçimlerini düzenleyen sosyal, kültürel ve ekonomik olayların gerçekleştiği mekânlardır. Aynı zamanda bağlı oldukları ekonomik ve toplumsal dizgelerin birer parçası, minyatürü ve aynasıdır.

Kentler, küreselleşme ve ona paralel gelişen yerelleşmenin sonucu olarak yeni boyutlar kazanmaktadır. Yerelleşmeyle birlikte kentlerin yerel değerlere odaklı konuları ön plana çıkmış, buralardaki sorunlara çözüm arayışları bu bağlamlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Söz konusu çözüm arayışlarında kent kültürü önemli bir araç niteliği taşımaktadır. Küreselleşme sürecinde kent kültürü dönüşüme uğramaktadır. Kent kültürünün modern içeriğine yerel değerler de eklenmektedir. Kentlerdeki kültürel krizlerin çözümü bakımından kentlilerin ve kent yöneticilerinin bu dönüşümü algılaması önemlidir. Kentlerin, kendilerine kent olma özelliğini veren kent yönetim birimlerinin, iki büyük kültürel görevi vardır. Bunlardan birincisi maddi kültür mirasını korumak, diğeri ise ülkenin temel kültürel değerlerine uygun bir yapılaşma sağlamaktır.

Günümüz dünyasındaki modern kent anlayışı, kentin sahip olduğu doğal ve kültürel değerlere eklenerek büyümesi ve gelişim

göstermesi gereken bir olgu olarak ifade edilmektedir. Nitekim bugün global ekonomi yerel değerler ile evrensel eğilimler arasında köprü kurabilen kentleri ödüllendirmektedir. Burada kente özgü kimliklerin korunması kadar küresel ölçekte yaşanan değişim ve dönüşüme ayak uyduracak yeni kent değerleri yaratılması da çok önemlidir. Bu doğrultuda kent yöneticileri kentin sadece mekânsal değil sosyal yapısını düzenleyen planlamalar yapmak zorundadırlar. Bu hedef doğrultusunda öncelikle mekânsal değil, sosyal eksiklikleri anlamaya çalışan, sonra bu eksiklikleri küçük ölçeklerde çözmeye yönelik denemeler yapıp sürdürülebilirliğini tartan ve bu bağlamda yatırımların ölçeğini kentin ihtiyaçlarına ve küresel gelişmelere göre yeniden değerlendiren bir stratejik yönetim anlayışa sahip olan Lüleburgaz Belediyesi, bu süreçte kentin sosyal, kültürel ve ekonomik struktürünü inşa ederek, geleceğin yaşam alanlarını oluşturmaktadır. Bu anlayış, kentin dünya arenasında sahne alabilmesi için, kente stratejik üstünlük sağlayacaktır.

Kaynaklar

- [1] Akkaş, S., (2016). *Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi Proje Yarışması Mimari Proje Raporu*, <http://arkitera.com>, (Erişim tarihi: 17.03.2017).
- [2] Çöl, S., (1998). Kentlerimizde Kimlik Sorunu ve Günümüz Kentlerinin Kimlik Derecesini Ölçmek İçin Bir Yöntem Denemesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Mimar Sinan Üniversitesi, FBE, Şehir ve Bölge Planlama – Kentsel tasarım.
- [3] Dünderalp, B., (2011). Lüleburgaz yıldızları futbol akademisi, *Mimarlık Dergisi*, www.bogachandundaralp.wordpress.com, (Erişim tarihi: 16.03.2017).
- [4] Günay, Z., (2011). Neoliberal Kentleşme Dinamikleri Çerçevesinde Tarihi Çevrenin Sürdürülebilirliği: Sürdürülebilir Kentsel Koruma Modeli, (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 15-16
- [5] Gürkan, E. T., (2016). *Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi Proje Yarışması Mimari Proje Raporu*, www.arkitera.com, (Erişim tarihi: 17.03.2010).

- [6] Hayta, Y., (2016). Kent kültürü ve değişen kent kavramı, *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2: 165-184
- [7] Kaya, E., (2003). *Kentleşme ve Kentlileşme*, İstanbul: İlke Yayıncılık, 4-20
- [8] Keleş, R., (2005). Kent ve kültür üzerine, *Mülkiye Dergisi*, 29 (246): 9-18
- [9] Koçak, H., (2011). Kent-Kültür ilişkisi bağlamında Türkiye’de değişen ve dönüşen kentler, *Sosyal Bilimler Araştırması Dergisi*, 259-269
- [10] Müderrisoğlu, F., (1997), *Lüleburgaz ve Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi*, Lüleburgaz Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, 17-64
- [11] Tatlıdil, E., (2009). Kent ve kentli kimliği: İzmir örneği, *Ege Akademik Bakış Dergisi/Ege Academic Review*, 9.1: 319-336
- [12] Tuncer, B., (2011). *Adana'nın Kent Kimliği ve Bilincinin Etkileşimi, Adana Sorunları Sempozyumu 2*, Türk Mühendis ve Mimarlar Odası Birliği (TMMOB), Adana, 181-185
- [13] Özkan, M., (2011). Kültür ve sanat içerikli kent politikaları, *Skop Dergi*, 1:1-15
- [14] Stratejik Plan, (2017-2021). *Lüleburgaz Belediyesi*, 19-60
- [15] Williams, R., (2005). *Anahtar Sözcükler: Kültür ve Toplumun Sözvarlığı*. (S.Kılıç, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları

İnternet Kaynakları

- [1] URL 1 – <http://arkitera.com>, (Erişim tarihi: 20.03.2017).
- [2] URL 2 – <http://luleburgaz.bel.tr>, (Erişim tarihi: 14.04.2017).
- [3] URL 3 – <http://atonet.org.tr/yeni/index.php?p=1475&l=1>, (Erişim tarihi: 26.02.2017).